Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 5, 1982 No. 83. VOL. LXXXIX.

ДІТРОЙТ ГОТУЄ ЮВІЛЕЙ Г. КИТАСТОМУ

Дітройт, Миш. — Заходами Фундації Івана Багряного під патронатом Метрополітального Відділу УККА в Дітройті, українська громада цього міста та його околиць інтенсивно готується до урочистого ювілейного відзначення півстоліття творчої й мистецької праці та 75 років з дня народження славного кобзаря-композитора Григорія Китастого. Ювілейний бенкет відбудеться в неділю, 30-го травня ц.р.



Григорій Китастий

Саме Дітройт, від перших днів, став постійним осідком Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, яка ще в Україні була під мистецьким керівництвом Г. Китастого і є під ним на сьогоднішній день. Тому це місто, що стало центром кобзарського мистецтва й твердинею Г. Китастого, прагне вшанувати свого заслуженого мистця-громадянина особливо величаво. Для цього покликано поширений Ювілейний комітет у складі: М. Смик, голова, Н. Носенко, заступник та відповідальна за мистецьку програму, Ю. Розгін, секретар, М. Гарасевич — пресова референтка, І. Мурга, фінансовий референт, Ф. Федоренко, господарський референт, М. Самокишин, оформлення, члени: Р. Блюй, П. Гончаренко, Р. Дигдало, Л. Жура, Е. Запорожець, П. Касараба, Л. Колодчин, Г. Махиня, В. Мурга, Ю. Оришкевич, О. Пошиваник.

До Почесного комітету запрошено отців обидвох віровизнань, визначних мистців і громадян. Чимало мистців та пошанувальників кобзарської слави прибуде на цей ювілей з інших міст Америки та з Канади.

Ювілейний бенкет включатиме офіційну частину, вечерю, концерт. В офіційній частині беруть участь: М. Смик, відкриття і відчитання привітань ювілятові. д-р А. Лисий керуватиме програмою, д-р М. Воскобійник — головний промовець, М. Гарасевич — святкове слово. У концертовій частині виступатимуть: Ансамбль Юних Бандуристів Школи Кобзарського Мистецтва, оперні співаки—басбаритон Й. Гошуляк, сопрано Н. Носенко, соліст капелі бандуристів тенор П. Писаренко та інструментальний соліст А. Китастий, квартет капелі бандуристів під керівництвом П. Китастого, танцювальний ансамбль „Барвінок" під керівництвом С. Романова. Кульмінаційним завершенням ювілею буде виступ Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка у повному складі під дириґуванням самого ювілята маестра Г. Китастого.

Організації й окремі особи, які хотіли б скласти свої привітання ювілятові, повинні присилати їх на адресу: H. Kytasty Anniversary Committee, 17714 Lathers, Livonia, Mich. 48152.

А. Маґаня обраний президентом Ель Сальвадору

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Парлямент обрав тимчасовим президентом Ель Сальвадору політичного діяча центру, знавця економічно - фінансових справ та банківництва Альваро Маґаню. Новообраний президент, подібно, як його попередник на цьому становищі Хозе Наполеон Дуарте, є членом поміркованої Християнсько-демократичної партії і великий прихильник замирення між урядом і тими силами, які ведуть проти нього партизанську війну. Він також великий звеличник порядку в державі і пошанування конституції та законів.



Альваро Маґаня

А. Маґаня залишиться при владі до чергових звичайних виборів, які повинні відбутися в 1983 році, а найпізніше в 1984 . Вибір Маґані президентом наступив у висліді далекойдучого компромісу між поодинокими політичними партіями. Політичні спостерігачі кажуть, що лідерам політичних партій забрало понад три тижні часу, щоб змонтувати бльок проти дотеперішнього президента Хозе Н. Дуарте, якого деякі політичні партії вважали спричинником громадянської війни.

У зустрічі з кореспондентами новообраний президент заявив, що під час миру бути президентом держави є приємність; тепер у напів воєнній атмосфері — це тільки великий обов'язок. Американські політичні аналітики з приємністю стверджують, що А. Маґаня є дуже сприємливою для Уряду ЗСА людиною. Він зможе в майбутньому добитись значної допомоги ЗСА для Ель Сальвадору у боротьбі з марксистськими партизанами. Маґаня отримав 39 голосів проти 17, які були віддані на скрайньо-правого кандидата Уґа Барреру. Сім депутатів здержались від голосування. Відносно молодий, 56-річний президент студіював економію і отримав диплом маґістра з цього предмету у Чикаґському університеті.

Тисячі демонстрували в Ню Йорку в обороні жидів СССР

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 2-го травня ц.р., тут відбулася велика демонстрація, в якій взяло участь понад 100,000 осіб, підтримки жидів в СССР, яким совєтський уряд відмовляє дозвіл на виїзд за кордон.

Демонстранти, які несли портрети т. зв. „відмовленців", жидів яким відмовлено у виїзді з СССР, зібралися поблизу будинку Об'єднаних Націй, де читано заяву президента Рональда Реґена з підтримкою совєтських жидів. В цій заяві Президент запевнив свою підтримку для бажаючих еміґрувати із СССР жидів та інших національностей. „Моя Адміністрація зробить вже можливе, щоб допомогти жидам та іншим, що бажають виїхати із Совєтського Союзу, і звернути увагу світові на постійну відмову совєтського уряду дати своїм громадянам основні права людини, якими користуються чоловіки і жінки скрізь інде". Демонстранти ентузіястично, вигуками „Ми хочемо дій", прийняли цю заяву.

У демонстрації взяли участь — амбасадор до ОН Джін Кирkпатрик, посадник міста Едвард Кач, нюйоркські сенатори, а також кіноартист Ґреґорі Пек і співак Пол Саймон.

Центром уваги демонстрації, що її спонзорували 85 організацій, членів конференції в обороні совєтських жидів, відділ Ню Йорк, було різке зменшення кількости жидів, яким дозволено виїхати із СССР за останні два роки. Джін Киркпатрик промовляючи до демонстрантів, сказала, що еміґрація жидів із Совєтського Союзу знаходиться в очевидному стані застою. Тільки 900 жидам дозволено еміґрувати до Ізраїля у перших трьох місяцях цього року, у порівнянні із 3,500 у цьому самому часі минулого року. „Ми не можемо і не сміємо бути байдужі до цього", — заявила Джін Киркпатрик. Посадник Кач, який сказав, що три мільйони жидів бажають виїхати із СССР, проголосив день 2-го травня — „Неділею солідарности зі совєтськими жидами". Нюйоркський сенатор Деніел Мойниген прочитав проклямацію, одобрену Сенатом минулого тижня, яка, як сказав він, „є виявом рішучости ЗСА у забезпеченні волі для совєтських жидів, в'язнів сумління".

В Польщі демонстранти зударились з поліцією

Варшава, Польща. — Заохочені успіхом протестної демонстрації 1-го травня і закликами з підпілля ще не заарештованих членів проводу вільної спілки „Солідарність" вийти в наступних днях знову на вулиці польських міст і домагатися свобід для вільного вияву думки в країні, знесення воєнного стану і звільнення заарештованих, польські робітники вийшли знову на демонстрацію в кількох містах Польщі. Проте цей раз це вже не було „1-ше Травня" і скрізь їх зустріли відділи поліції та інші озброєні „блюстителі порядку", які вже не приглядалися збоку, як два дні раніше, а на виразний наказ згори робили все можливе, щоб цих демонстрантів розганяти, не спиняючись перед вживанням сльозоточивого газу. Поліція також скерувала потужні струмені води з пожежних машин та з „водяних гармат" на демонстрантів і била їх палицями.

Такі великі сутички поміж демонстрантами і поліцією відбулися тут, у Варшаві, та по кількох інших містах Польщі. В столиці демонстранти в кількості приблизно 10,000 протестували проти сваволі уряду і встановленого ним воєнного стану, що все ще зобов'язує. Вигукуючи гасла в підтримку для „Солідарности" та називаючи брутальну поведінку поліції „гітлерівською" та „ґестапівською", тисячі демонстрантів, хоч були розбиті поліцією на менші групи, розбігшись по вузьких вулицях „Старого міста" у столиці, далі зводили боротьбу з поліцією, часто вживаючи каміння, палиці і п'ястуки, застосовуючи тактику „вдар і втікай".

Кілька груп демонстрантів у кількості по тисячі осіб досягли також інших значніших об'єктів у місті, як університет, площа Дзержинського та інші, але до головної квартири Комуністичної партії їх не допустили озброєні військові частини і поліція. Це все було продовженням Першотравневої протестної демонстрації в суботу, 1-го травня, коли рецитуючи гасла: „Ми хочемо волі!", „Звільніть Леха Валенсу!", „Геть військову хунту!", великі маси поляків, мешканців столиці, — за приблизним підрахунком у кількості 30,000 осіб, йшли у протестній демонстрації вулицями „Старого міста" Варшави, показуючи цим свою беззастережну відданість робітничій спілці „Солідарність", яку уряд розв'язав чотири і пів місяці тому, ввівши військовий стан у країні.

Ця демонстрація, на яку не було дозволу, своїм розміром і розмахом заскочила навіть організаторів, бо такого великого вияву спротиву до військового стану, встановленого комуністичною партією і урядом Польщі на певну вимогу Москви, не було протягом цих згаданих понад чотирьох місяців. Ентузіязм цієї демонстрації був у прямому контрасті з офіційною першотравневою парадою, що відбувалася лише кілька бльоків від демонстрації за „Солідарність". Обидві демонстрації виглядали на рівні кількістю учасників, але одна була спонтанна, друга — примусова, на совєтський лад. Молоді провідники демонстрації за „Солідарність" — безстрашно і голосно виступали з критикою влади, говорячи „сьогодні ми покажемо цим злодіям нашу перемогу!", і емблеми „Солідарности" та знак „V", що означає перемогу, пишалися на майже всіх демонстрантах . „Нас є десять мільйонів", — голосно виголошував молодий симпатик вільної профспілки, — і тисячі рук знялися в повітря із знаком перемоги.

Ця демонстрація дала велику наснагу і заохоту для дальшої діяльности вільної профспілки і її спротиву проти утисків уряду. „Солідарність", що зазнала в останніх місяцях майже розгрому від влади, наче оновилася цією демонстрацією. І виглядає на те, що світ ще чутиме часто про „Солідарність" і її боротьбу з репресивним комуністичним режимом Польщі, маріонеткою Москви.

БРИТАНЦІ ЗАТОПИЛИ АРҐЕНТИНСЬКІ КОРАБЛІ

Буенос Айрес, Арґентина. — Військові чинники Арґентини повідомили, що один з найбільших кораблів арґентинської воєнної фльоти кружляк „Генерал Бельґрано", сторпедований раніше британським підводним атомовим човном, затонув, а разом з ним пропали без вістей, правдоподібно загинули, 500 моряків з усіх 1,042, які знаходились під час торпедування на кораблі. Інші кораблі, які були покликані на допомогу потопаючому великанові, врятували 123 особи у понеділок увечері, 3-го травня.

Затоплення другого по величині арґентинського 13,645-тоннового корабля викликало велике обурення серед арґентинського народу, яке проявляється у численних антибританських демонстраціях і урядових протестах арґентинських дипломатичних представництв у багатьох країнах світу.

Серйозний конфлікт за Фальклядські острови однак щойно починається, — кажуть політичні і військові спостерігачі, — і тому треба сподіватися нових зударів та втрат з обидвох сторін. Після сторпедування кружляка, британські гелікоптери, спеціяльно пристосіблені для вистрілювання ракет, обстріляли у південному Пацифіку також інші арґентинські кораблі, затопивши один та пошкодивши другий. „Ми будемо продовжувати наші військові акції у визначеній нами 200-милевій зоні" — заявив британський міністер оборони Джан Нат у третьому дні британської офензиви, головною метою якої є відзискати контролю над Фальклядськими островами, окупованими без жадного попередження арґентинським військом.

На форумі Об'єднаних Націй делеґат Арґентини Едуардо Рока заявив генеральному секретареві цієї міжнародної організації Ґавіє Перезові де Куеярові, що уряд його країни застановляється над можливістю поставити справу „британської агресії" на обговорення Ради Безпеки ОН, тим більше, що затоплений корабель був заатакований британцями поза визначеною мілітарною зоною і тому Арґентина вважає затоплення корабля „відкритою агресією Великої Британії проти Арґентини" та порушенням чартеру ОН у кожному відношенні.

Очевидно, арґентинський уряд і сам президент Леопольдо Ґальтієрі, обвинувачують також Уряд З'єднаних Стейтів Америки у нападі на корабель, бо, мовляв, американська військова розвідка, зокрема сателітна система, постачають британцям докладні інформації про розташування арґентинської фльоти і рухи війська на самих островах. Державний департамент у Вашинґтоні відкинув такі обвинувачення кажучи, що американські інформації є дуже загальні, без жадних подробиць.

Існує загальне побоювання, що у зв'язку з новими зударами і затопленням кружляка, який первісно носив назву „Фінікс" і був закуплений Арґентиною від ЗСА в 1951 році, може дуже ускладнити ситуацію і поглибити конфлікт між обидвома державами. Деякі військові спостерігачі думають, що вже в найближчому майбутньому британці будуть пробувати висадитись на острови, перевівши перед тим сконцентроване бомбардування і обстріл арґентинських позицій.

ТУІА ПЕРЕД НАУКОВОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ У ВАШІНҐТОНІ

Джерзі Сиіті, Н. Дж. (Л. К.). — Останньо в пороги Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Видавництва „Свободи" заходять представники різних українських професійних організацій, інформуючи про їхню діяльність, що й засвідчує про їхнє бажання безустанного розвою, про дальші кроки їхньої активности — у суто професійному сенсі та в праці для добра української спільноти.



Сидять (зліва): д-р В. Наконечний, д-р І. Флис, головний предсідник УНСоюзу, інж. І. Хамуляк; стоять (зліва): В. Сохан, головний секретар УНСоюзу, інж. Л. Калинич, У. Дячук, головний касир УНСоюзу, інж. І. Вітковицький та В. Оріховський, головний організатор УНСоюзу.

І так, у понеділок, 26-го квітня ц.р., сюди прийшли представники одного з чільних професійних товариств — члени Головної Управи та члени окремих відділів Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), інженери: Іван Я. Хамуляк — секретар Головної Управи, Любомир Калинич — член Головної Управи (референт преси і зовнішніх зв'язків), д-р Василь Наконечний — голова Відділу ТУІА у Вашінґтоні, Д.К., та Ігор Вітковицький — голова Організаційного комітету у Вашінґтоні. Метою прибулих було поінформувати про розгортання їхньої діяльности, однією з яких є саме грядуча наукова конференція на тему: „Наука і [illegible]ологія 1980 років", що відбудеться у суботу, 15-го травня ц.р від години 12-ої до 5-ої по полудні, у Вашінґтоні в приміщенні Білого Дому, в Новому Екзекутивному Будинку, кімната ч. 2010, 17-та вулиця і Пенсильванія авеню, Північний Захід.

У розмові з редакторами члени Управи цього Товариства розповіли, що ініціятором і головним промотором цієї конференції є інж. Євген Змий — голова Головної Управи ТУІА, який, перешкоджений професійною поїздкою на Філіппіни, не міг разом з іншими членами Управи відвідати „Свободи". Над справами форми переведення конференції, місцем влаштування і устійнення дати продискутовано вісім місяців.

Крім праці згаданих членів Головної Управи ТУІА, багато труду на шляху влаштування конференції вклала мґр інж. Ганна Крицька та із своїми проєктами й ідеями зголосилися молодші інженери з відділу ТУІА у Вашінґтоні, які, щоб посилити працю більш зорганізовано, створили Організаційний комітет у складі: д-р Б. Балко, Б. Денисик, д-р Т. Костюк, Г. Кузьмич, д-р В. Наконечний, З. Стахів, І. Вітковицький та д-р Василь Васильківський. І саме інж. Б. Денисик висунув концепцію про місце влаштування конференції та характер її програми. І так спільний „тім" людей доброї волі і енергії жваво зайнявся випрацюванням найменших деталів конференції. Великy допомогу у влаштуванні конференції принесли субсидії, що ними зголосилися підтримати інж. Роман Волчук, консультаційна фірма Марирборл, інж. Мирон Лепкалюк, фірма Френклин

(Продовження на ст. 4)

Менор коледж влаштовує виставку вишиваних риз

Дженкінтавн Па. — Студійний Осередок Української Культури при Менор Джуніор коледжі влаштовує виставку вишиваних українських церковних риз. Ціллю цієї одноденної виставки є вказати як можна примінити українську вишивку до церковних риз.

Виставка відбудеться завдяки співпраці українських священиків з парафій Пенсильванії. Оформленням виставки займається Христина Хомин-Їжак, куратор музейної збірки СОУК.

Цю особливу виставку можна буде оглядати в неділю, 9-го травня ц.р., під час Дня Матері, від год. 12-ої до 5-ої, в приміщенні музейної збірки Студійного Осередку Української Культури при Факс Чейс ровд і Форест авеню в Дженкінтавні, Па.

У світі

МІСЬКІ ВЛАСТІ ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ перебрали під свою опіку вісьмох захоплювачів літака польської повітряної лінії Льот і всіх інших 28 осіб, які попросили політичного азилю. Серед цієї 28-ки є багато членів родин захоплювачів літака, який їдучи з Вроцлава до Варшави, був спрямований ними до Західного Берліну і осів на американському військовому летовищі Темпельгоф ще минулої п'ятниці, 30-го квітня ц.р. Польський уряд прем'єра Войцеха Ярузельского домагається видачі захоплювачів літака, але, як відомо з раніших практик, втікачі з комуністичних країн майже завжди отримували право азилю і вимога їхніх урядів залишалася тільки звичайною формальністю.

МОСКВА ВИСТУПИЛА З ГОСТРОЮ КРИТИКОЮ проти канцлера західньонімецького уряду Гельмута Шмідта за те, що він, виступаючи на конференції Соціялдемократичної партії в Мюнхені, натякав на зміцнення американської політики і підтримував, у випадку неуспіху у переговорах про роззброєння, розміщення американських ракет типу Першінґ-ІІ на території Західньої Німеччини. Совєтська газета „Правда", орган Центрального Комітету КПСС заявляє, що канцлер Шмідт „грається з вогнем" і „намагається вести політику проти волі власного народу". На думку „Правди" справжня загроза для Европи не прийде зі Сходу, а зі Заходу, в першу чергу від мілітаристського курсу американської політики і країн НАТО, „з якою Бонн солідаризується".

ІРАНСЬКИЙ УРЯД ЗАЯВИВ, ЩО ЙОГО ЗБРОЙНІ сили відбили великі частини території захоплені раніше іракськими військовими частинами та взяли понад 1,000 вояків в полон і відсунули лінію фронту на дев'ять миль. Ірак натомість рішучо заперечив іранські інформації, кажучи, що відсунення полягає а тому, що Іран, використавши прорив, дозволив своїм частинам заглибитись у „ворожу" територію, але іракські війська оточили іранців, знищуючи їх майже поголовно. Іракське командування при тому виявило, що іранський диктатор аятолла Хомейні висилає на фронт озброєних дітей, які навіть не перейшли ще 16-го року життя.

ІТАЛІЙСЬКІ ТЕРОРИСТИ З ТАК ЗВАНИХ Червоних бриґад призналися на суді, що вони втримують тісний зв'язок з Палестинською Визвольною Організацією і отримують від неї великі постачання зброї в заміну за обіцянку атакувати ізраїльські об'єкти в Европі. Антоніо Саваста, один з лідерів тієї терористичної групи, заарештований у зв'язку із схопленням американського генерала Джеймса Дозієра, заявив, що перші зв'язки з ПВО були встановлені весною 1968 року, коли так звана „операція Моро" доказала, що Червоні бриґади представляють собою силу.

В Америці

НАФТОВА КОМПАНІЯ ЕКЗОН, НАЙБІЛЬША енерґетична компанія в світі, оголосила в неділю, 1-го травня, що вона відмовляється від проєкту видобування ропи з каменя в Колорадо стейті, американського найбільш амбітного зусилля випродукувати синтетичне паливо для широкого, а не тільки ляборaторійного вжитку. Ця світова нафтова компанія через свою філію в ЗСА має 60 відсотків вкладу капіталу в це підприємство, що становить загально 5 більйонів долярів, а це означає, що цілий проєкт призначений на загибель, бо Тоско корпорація, власник 40 відсотків, що залишаються, негайно заявила, що їй самій не під силу цей проєкт. Рішення компанії Екзон ставить у трудне положення цілу справу з випродукуванням синтетичного палива в Америці, яке мало б стати поважним конкурентом імпортованій нафті з арабських країн.

АМЕРИКА І ДЕСЯТЬ ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН погодилися в неділю, 1-го травня, встановити нову схему квитків для північно-атлантійських повітряних доріг. Ця нова схема дозволить повітряним лініям підвищувати й обнижувати ціни на квитки лету. Багатосторонній договір, розпочатий у Ваінґтоні представниками одинадцяти країн, буде офіційно підписаний пізніше. Він ґарантує урядовий дозвіл на зміни цін квитків у певних зонах перелету. Договір увійде в силу вже 1-го липня цього року. Він вносить у цей ринок більше здорової конкуренції і зменшує втручання урядів у визначування цін за перелети поміж країнами-сиґнаторами.

ДОЧКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НАРЕШТІ підійшли ближче до межі, що їх ділить від чорних американців вже 43 роки, відколи на вечорі, 9-го квітня 1939 року, ДАР відмовили права оперовій співачці Меріян Андерсон співати у їхній вашінґтонській авдиторії Конституційному голл, бо вона була негритянка. „Тоді нас зобов'язувала політика сеґрації і тяжко тепер відтворити настрій і установку тих часів", — сказала Патриша Шелбі, генеральний президент ДАР. В останньому тижні квітня цього року на 91-ій Конвенції ДАР співала на запрошення проводу славнозвісна співачка з Метрополітальної опери в Ню Йорку Леонтина Прайс, негритянка. М. Андерсон, яка має тепер 80 років, теж була запрошена і погодилася прибути, але через поганий стан здоров'я не поїхала на конвенцію. Прайс співала тепер якраз у цьому ж Конституційному голл і дала півгодинний концерт, закінчивши його славнозвісним „Бойовим гимном республіки".

ПРИБЛИЗНО 500 ОСІБ БУЛО ЗААРЕШТОВАНО в Ню Йорку під час однотижневої поліційної облави на нелеґальних іміґрантів, які прибувають тисячами до Америки і які, знаходячи працю, „відбирають" таке місце затруднення від американців, які, мовляв, через цих чужинців поповнюють лави безробітних. Ця акція проти нелеґальних чужинців ведеться тепер по всій ЗСА; її розпочала Іміґраційна і натуралізаційна служба в понеділок, 24-го квітня. Але вже відразу проти цієї акції Уряду виступила Американська юнія цивільних свобід, яка вбачає в цих заходах Адміністрації не бажання допомогти леґальним американцям, усуваючи з місць праць нелеґальних робітників, а расову дискримінацію, бо ці нелеґальні чужинці є або чорні або напівчорні з Центральної Америки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зріст пошани для мови батьків

„Ню Йорк Таймс" з 20-го квітня ц. р. проголосив низку дуже цікавих подробиць з останнього перепису населення у З'єднаних Стейтах Америки з 1980 року. Відомо, що у таких переписах у цій країні не бере активної участи все без вийнятку населення, але й обрахунок на основі формулярів, що їх виповнила частина дорослих мешканців, вказує на деякі характеристичні прояви. Наприклад: виявляється, що коли в 1920 році тільки 13,2 відсотка всього населення цієї країни народилося поза нею, у наступних роках цей відсоток знижувався, але в 1980 році в Америці було 14 мільйонів осіб, народжених поза ЗСА, при всьому населенні — 226 мільйонів душ.

Ще цікавіша подробиця, що останній перепис, який уперше дозволяв подавати свою рідну мову — іншу, аніж англійська — виказав, що кожний десятий мешканець Америки, людина доросла, вживає іншої мови, як англійська. Очевидно, найбільше тут еспанської мови, але до тієї категорії американських громадян, які вдома користуються мовою своїх батьків чи дідів, що прибули до ЗСА з Европи чи інших континентів (або інших країн самого американського континенту) належать також українці. На жаль, офіційне бюро цензусу стверджує, що багато управнених до участи у переписі населення у 1980 році, пересланих їм формулярів не виповнили. Можна теж здогадуватися, що багато було таких, які злегковажили рубрику користування „іншою мовою, як англійська".

Зріст числа таких, які користуються вдома, у своїй найближчій рідні, мовою батьківщини батьків чи дідів, з якої прибули, як еміґранти до ЗСА, вказує на цікавий паралельний подвійний процес, який проходить в цій країні. З одного боку безумовно поступає вперед процес природної асиміляції до англомовного оточення — особливо під впливом школи й вулиці, з другого — зростає почуття національної свідомости під впливом націоналістичної течії у всьому широкому світі. Немає ніякого сумніву, що на національно-громадську активізацію усіх етнічних (національних) груп у З'єднаних Стейтах Америки великий вплив мав і надалі має рух за рівноправність чорного населення, як теж активність еспаномовних іміґрантів — головно пуерторіканців і кубинців. Хоча чорні (мурини, негри — термінологія не грає ролі) говорять тільки по-англійськи і це дає їм почуття деякої вищости над еспаномовними еміґрантами, проте вони належать до категорії „меншинних" груп, борючись теж за все ще ніби у практиці неповні права. (Дарма, що подекуди чорні більш упривілейовані, аніж білі, бо державні й комунальні установи просто зобов'язані приймати до праці певний відсоток різного кольору шкіри кандидатів, дуже часто з меншими кваліфікаціями, як кандидати білі). Але їхня расова солідарність підштовхнула й білі етнічні (національні) групи до більшої активности і сильнішого спротиву натискові „перетоплюючого казана".

Коли мова про чорних, то цікаво звернути увагу на ствердження останнім переписом населення, що з кожним роком більшає число чорних, які кінчають школи. У 1960 році тільки 20 відсотків чорних закінчили середню школу, — зате у 1980 році таких випускників середньої школи (гайскулу) було 50,6 відсотка, тобто більше як половина. Ще вищий відсоток таких, які покінчили мінімум дві кляси середньої школи. Щораз більше число чорних, які уважають за свій обов'язок кінчати середню школу та й студіювати у високих школах потверджує теорію, що расова проблема в Америці є насправді проблемою освіти. За часів Лінкольна, у перших роках скасування невільництва, расова проблема була найперше проблемою прірви цивілізованого стану білих і чорних. Школа засипує, звужує ту прірву. Соціологи, націологи, і біологи звертають увагу, що з поступом цивілізаційного рівня, себто із зростом числа освічених чорних, зміняється навіть їхній вигляд, їхній вираз обличчя. Нас, українців, цікавить цей процес саме тому, що емансипаційний рух чорних і взагалі кольорових мешканців ЗСА підштовхнув й нашу, українську, громаду до більшої активности.

Рідна мова — це не єдина познака національної окремішности. Але вона — найважливіша, найяскравіша і найвеличавіша. І тому плекання рідної української мови серед чужомовного оточення — це найперший засіб проти загину в чужомовному морі. Ми не жиди, які мають свою расово-релігійну сукупність, і ми не чорні, єдність яких зумовлена кольором шкіри. Тому плекаймо рідну мову і навчаймо дітей-молодь бодай скромного знання предметів українознавства, як найкращого засобу збереження нашої особовости.

Володимир Душник

АЛБАНІЯ — ЗАБУТА ЗАХОДОМ КРАЇНА

В останніх кількох роках американська закордонна політика всеціло перейнята такими проблемами як — Афганістан, Близький Схід, Куба, Польща, а тепер Фальклядські острови.

Але в тому ж самому часі Албанія — мабуть, найменше відома комуністична країна в Европі, може несподівано стати на терезі політичної рівноваги в Европі. Недавно, один автор півалбанського походження, пишучи в одній метрополітанській американській газеті, назвав Албанію „об'єктом політичної амнезії".

Хоча в політичних колах Заходу, стратегічне значення Албанії майже „не існує" — в Москві його розцінюють дуже високо. До Албанії притикають Югославія і Греція на суші, і Італія через море. Ця країна має дві глибоководні пристані — Вльоре і Дуррес —, які бережуть в'їзду до Адріятицького моря та домінують над Балканським півостровом. Італія лежить тільки 90 миль від проливу Отранто.

У 1961 році Албанія стала цією єдиною країною, що успішно й ефективно викинула совєтські „окупаційні" сили з Албанії. У тому часі партійний провідник Албанії Енвер Гокса, твердий сталініст, до тієї міри обурився політикою „десталінізації" Хрущова, що вигнав тисячі совєтських спеціялістів і дорадників", які щойно закінчили морські інсталяції на острові Сасено, відомого під назвою „Ґібральтар Адріятику".

Албанці захопили ці інсталяції, включно з двома совєтськими підводними човнами, позбавивши Москву стратегічного порту та центру комуністичного впливу на Близький Схід, Південну Европу і Північну Африку.

Москва мовчки проковтнула цю гірку прогру, бо в той час на Середземному морі знаходилася могутня американська Шеста Фльота, а Совєтський Союз ще тоді не мав ані далекосяглих літаків ані земноводних збройних частин.

Та ніколи Москва не забула цієї ганебної поразки з руки албанського комуністичного сателіта. Під сучасну пору події в Албанії можуть відкрити Москві нові можливості щоб повернутися до Албанії. 73-річний диктатор цієї країни Енвер Гокса, є в поганому стані здоров'я, а його заступник, Магмет Шегу, „покінчив самогубством" у листопаді минулого року з причини „психічної депресії".

Поширюються слухи, що КҐБ монтує „п'яту колону", щоб перебрати владу своїми вислужниками. Такий „пуч" може облегшити цей факт, що Албанія є цілковито ізольована від світу. ЗСА, комуністичний Китай по смерти Мао Зедонга і СССР уважаються смертельними ворогами" Албанії. У Югославії і Греції, традиційних противників цієї країни, загострені мають апетити на територію Албанії. Ані НАТО, ані будь-яка інша країна Західньої Европи не ґарантувала існування албанської держави.

Якщо Москва рішиться захопити Албанію, то в цьому напрямі можуть відбутися різні сценарії. Сьогодні, СССР має далекосяглі збройні сили, та повітряні засоби для скидання парашутистів, а совєтські збройні земноводні збройні сили є також у бойовому поготівлі на кожночасний поклик совєтського генерального штабу. 50-тисячну албанську армію совєтські війська можуть знищити протягом кількох днів.

Як у випадку Афганістану чи Анголи, коли Захід не спромігся на ніщо більш як на погрозливу реторику, це ж саме може статися у випадку Албанії.

Ця країна, в руках Москви, може стати важливою випадовою базою СССР для контролі Середземного моря. Для Москви албанські пристані могли б мати таке значення, як Гавайські острови для Америки. Раз в руках Москви — Албанія стане трампліном для совєтських збройних сил, які будуть всього 90 миль від Італії і кількасот миль на північний-схід, від Атен, столиці Греції.

Найвищий час, щоб Америка і її европейські союзники почали думати, що треба робити, коли на правдоподібний заклик „нового уряду" в Тірані, столиці Албанії, Москва почне швидкі операції проти цієї країни.

Чи західні країни мають будь-який стратегічний плян на випадок совєтської інвазії Албанії?

На нашу думку, хтось із високих урядових чинників повинен поважно застановитися над проблемою цієї безборонної, але стратегічно важливої країни.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

З молодечої виставки

Сьогодні наші молоді адепти мистецтва досить часто, по скінченні студій, щоб подати до відома про своє творче існування, організують виставки, що на них вони виступають по двох, чи трьох, а то в більшому числі. Це економічніше з одного боку, а з — другого, виставивши, свої дві-три молодечі спроби, можна досить швидко, без більшого труду дістатись на сторінки преси. Щоправда на таких кількаособових показах, геніїв не так легко можна зустрінути, проте все таки воно потрібне, щоб ці наші адепти малярства чи скульптури розпочинали свій творчий пролог, що з бігом літ може, евентуально, розвинутись у повноцінну драму мистецької творчости.

Звичайно, що коли молодий мистець показує дві-три скромні спроби, то про нього і не багато можна сказати; коли ж, однак, виставка спроможна виказатись 37-ма, переважно більшими картинами, як оце маємо випадок із помітним індивідуальним свідченням Ірки Івахів, то на це таки годиться звернути більшу увагу.

Ця молода малярка народжена в Торонто, жила в Монтреалі, а тепер в Ню Йорку, виявила свій мистецький дорібок із двох останніх літ, під фірмою і в ґалерії Об'єднання Українських Мистців Америки (ОМУА), від 4-11 квітня ц. р. Покінчила вона мистецькі студії в Конкордія університеті і користала з стипендій — В. Доброліжа, Т. Шевченка та Українського Братського Союзу.

Заки ще перейдемо до обговорення самої виставки, треба зазначити, що як молоді мистці, так і ОМУА, зрештою це відноситься теж до Українського Інституту Америки в тому самому часі, мусять звернути увагу на факт, щоб в програмках чи списках виставлених творів були подані заголовки, хай і латинкою, по-українськи в першій мірі, а вже по-англійському чи навіть в...есперанто, це вже як собі мистець цього забажає. Той молодий мистець мусить тямити, що він українець чи принаймні українського походження, що існує його рідна, прекрасна і неперевершена українська мова, що нею він обов'язаний послуговуватися; а дальше, що це українські організації та що глядачі майже усі українці. Чи це не пекуча іронія: українська ґалерія, український інститут і... чужомовний список творів. Це ж самопониження.

Повертаючись до виставки, треба ствердити, що вона робила поважне враження. Видно, що мисткиня дійсно попрацювала. Покищо про її власний стиль не приходиться говорити; проте вона, мабуть, таки піде радше шляхом модерного чи сучасного мистецтва, на що вказували б її доцьогочасні праці. Підо впливом модного чи може екстраваґантного нюйоркського довкілля І. Івахів вибрала собі не зовсім вдячну, чомусь бактеріологічну, циклічну тематику під заголовком „Вірусова фабрика", а потім ряд різнорідного змалювання звичайнісінького „Часнику", що теж не був особливо притягаючим маґнетом для загального глядача. Якщо, однак, підемо за аксіомою, яка каже: „Неважливо, що мистець малює, тільки, як малює", то тоді треба признати, що дещо з вибраної тематики малярці таки пощастило і відвідувач, а який уважливіше пригляне́ться цим її працям, вони можуть зацікавити, як не тематично то кольористично чи композиційно. Тоді коли олійні барви в представленні людських ребер, хребта чи кістяка, діють на глядача, як переяскравлені і — не зважаючи на деякі спроби тінювати, — як ще не цілком перетравлені, то розроблення „часникової теми" може почванитись приємнішими і з'єднуючими прикметами. Картини з цієї тематики виконані переважно кольоровими олівцями чи пастелями, і не дивлячись на деякі фантазування чи нсдомовлення, таки глядача приманюють. Передусім тут барвистість гармонійна і лагідна та в протиставленні до „Вірусової фабрики", переконлива. Згадати б хоч би „В'язанку часнику" виведену імпресіоністичними штрихами в реалістичному стилі. Одні з найкращих картин, виконаних пастелею — це „Сутність" чи „Основа" і „Починання" на сірому тлі. На потвердження важливости того „як малює", маємо Ірчину абстрактну, зовсім яскраву, в синьому і темносиньому розмалюнку з яроким червоним та помаранчевим елементом „Освободжуючись", що є одною із визначніших її праць.

Важливою і притаманною цінністю І. Івахів треба вважати її працьовитість, плянове ставлення до праці і вичуття гармонії кольору, маючи ці прикмети до розпорядимости, вона може розпочинати здійснювати свої більші намічення і куди цікавіші мистецькі задуми.

Теодор Терен-Юськів

ЦЬОГО РОКУ ВСЕ БІЛЬШЕ Й БІЛЬШЕ активізується колишній президент Ричард Ніксон, не зважаючи на його могутніх і численних ворогів, що готові б його все ще „розпинати" за Вотерґейт. До Ніксона напливають і напливали запрошення від численних республіканців бути промовцем на республіканських імпрезах для здобування фондів на виборчі кампанії для Ґренд Олд партії, і тепер, цього року, Ніксон не буде так часто відмовлятися від виступів, — кажуть люди з його близького оточення.

Володимир Гавриляк

УКРАЇНСЬКИЙ РОЧЕСТЕР ЖИВЕ ПІД ЗНАКОМ КОНВЕНЦІЇ

Один місяць перед початком 30-ої Конвенції Українського Народного Союзу, в неділю, 25-го квітня, делеґати і їхні заступники з відділів рочестерської Округи відбули свою передконвенційну нараду з метою обговорити обов'язки і завдання вибраних делеґатів, обмінятися думками про союзові справи, що тісно зв'язані з 30-ою Конвенцією, та винести певні і відповідні рішення, поручення і рекомендації.

Голос і роля делеґатів на Конвенції особливо важливі тепер. Перед ними стоїть велика відповідальність за долю УНСоюзу, за його майно та за його дальший напрям.

В сучасних змінених і трудних обставинах треба великих зусиль, багато мозольної і постійної праці відданих союзовців, щоб найстарша і найбільша братська організація могла дальше збільшувати ряди свого членства і успішно розвиватись.

У висліді переведеної дискусії, внесень і пропозицій нарада делеґатів рочестерської Округи одноголосно винесла такі постанови:

1) Всі делеґати мають активно включитися у союзову працю, бо за ту честь бути вибраним делеґатом треба віддячитися своєю працею і зусиллям для добра УНСоюзу. Здобутки для УНС можна розгортати тільки організаційною працею, невтомним, відданим зусиллям і повною співпрацею.

Для того делеґати мусять дбати, щоб УНСоюз дальше зростав в членстві і скріплювався для добра і користи всіх членів і української спільноти. Це їх обов'язок не лише перед Конвенцією, але й після Конвенції на дальші чотири роки.

2) Всі дискусії і рішення делеґатів на Конвенції мусять бути спрямовані в першу чергу на велику потребу — дальшу розбудову УНСоюзу. На Конвенції делеґати мусять ставити добро УНСоюзу понад всі інші особисті чи групові справи. УНСоюз — це честь і слава української спільноти в Америці і Канаді, яку треба зберігати і дорожити нею понад усе.

3) УНСоюз — народна установа, якій мусять підпорядкуватися індивідуальні і групові амбіції, бо УНСоюз заступає загальні інтереси всієї української спільноти. Для того делеґати мусять виявити максимум зусиль у тому напрямі, щоб УНСоюз залишився дальше загальногромадською установою, що об'єднує всіх українців. УНСоюз був загальноукраїнською, понадпартійною організацією і такою він мусить лишитися для нас надалі.

Зібрані делеґати ствердили з жалем, що з вини деяких членів Головного Уряду не було в нашій організації гармонії і співпраці, а засідання і дискусії Головного Уряду не стояли на належному рівні та не відповідали основним завданням і повазі проводу нашої організації.

Зокрема деякі урядовці своєю поведінкою викликали сором у членів УНСоюзу, або не зберігали і не обороняли доброго імени організації, а навпаки — у своїх групових середовищах пасивною або навіть активною участю допомагали його знеславлювати і висмівати, як це бувало на „вславлених" оселях і конґресах.

В Головному Уряді не повинно бути роздорів і непорозумінь і нікому не вільно використовувати союзове становище для групових інтересів без уваги на те, якими арґументами не прикрашував би дійсну ціль.

З огляду на те нарада поручила: делеґати мусять в першу чергу уважно вислухати звітів Головного Уряду, Контрольної Комісії і радних; перевірити докладно і документально ці звіти і щойно тоді рішати, як і кому належить довірити мандати на пости Головного Уряду на нову каденцію.

Делеґати мають перевірити, чи головні урядовці дотримувалися практично у своїй поведінці демократичних принципів, себто, чи вміли вони з усіма співпрацювати в ім'я добра УНСоюзу? Чи власним прикладом і своєю поведінкою виявляли людське почуття пошани і толерантности до співпрацівників і чи не заводили безпотрібно на союзових нарадах сварок і суперечок. А дальше, чи дотримували точно своє слово і чи були вірні своїй присязі урядовця — служити чесно УНСоюзові і боронити його добре ім'я і престиж?

Щоб заслужити собі на честь бути вибраним до Головного Уряду, кандидати мусять бути льояльні до своєї організації. У виборі кандидатів треба звернути увагу на те, чи вони своїм вкладом праці в розбудову УНСоюзу заслужили собі на те і чи можна мати довір'я, що вони виконають свої завдання з гідністю і повагою. Не слід звертати уваги на красномовство, ані на крикливі заклики і гомінні фрази, ані навіть на високі звання чи титули, бо тільки характер діяльности і відданість союзовій праці повинні бути єдиним критерієм нашого вибору.

В справі злуки Союзів також висловилася нарада рочестерських делеґатів. Вона радо вітає і піддержує почин, заходи і переговори Головної Екзекутиви в справі злуки УНС і УБС в одну загальноукраїнську народну братську організацію. Це давня мрія і бажання всіх українців у Північній Америці і вже тепер пора почати їх реалізувати. Злука двох Союзів скріпить престиж і силу організованої української спільноти, заощадить організаційні видатки, дасть кращу і дешевшу членську обслугу і зможе поставити нашу пресу на вищий рівень.

В бурхливий час у світі і в громаді, де є роздори, роз'єднання і здрібничкування, даймо приклад гідний до наслідування: УНСоюз започаткував організаційне життя українців в Америці, хай же він стане також першим, що почне нас об'єднувати! Вторуймо шлях до об'єднання наших

(Закінчення на стор. 4)

Пл. сен. Тоня Горохович

УКРАЇНСЬКА РОДИНА У ЇЇ ДЕСЯТИРІЧЧІ

II

Дослідити духовий стан можливо при співпраці спеціялістів психологів, педагогів, соціологів, філософів, бібліотекарів та батьків. Їх багато серед батьків молодшого покоління.

Знаємо, що світогляд багатьох сучасних молодих батьків і стиль їхнього життя не завжди сприяє виховним потребам дітей. Багато батьків занедбує релігійне виховання (немає щоденної молитви, немає обов'язку ходити до церкви, не плекають вони традицій святкування релігійних свят тощо), вони байдужі до явища асиміляції, такі батьки питають: „Пощо створювати дітям проблеми? Вони і так українцями не є і не будуть!" А відомо, що, молодь не може жити в духовій порожнечі. Щоби вона не пішла манівцями, їй треба допомогти знайти себе не серед знуджених буднями й порожнечою в житті, але серед тих хто потребує Бога і батьківщину. А народ, що не має патріотів, не є життєздатний, наражений на суспільний розклад, бож люди великого серця і ума ведуть народ вгору до Бога, до ідеалів. Любов зроджує любов.

Духовий стан молоді нас тривожить. Багато молодих втікають від релігії, така молодь зацікавлена тільки розвагами, вона поверховна, поводиться безвідповідально з своїм здоров'ям (поширений алкоголізм, наркоманія), вона байдужа до чеснот, тверезости думки й поведінки, байдужа до людської опінії, без докорів сумління ламає моральні закони й, очевидно, далека така молодь від національних ідеалів.

Ми не знаємо який відсоток нашої молоді є саме в такому стані. Їй допомогти можуть тільки фахівці. Ми ж свідомі небезпеки — своїми заходами можемо й повинні оберігати її від небезпеки, допомагати батькам.

Та наші заходи не тільки превентивні. Наше завдання — виховати молоду, свідому й вироблену національну зміну. Без міцної, здорової, свідомої свого завдання родини цього осягнути не можна.

Культура домашнього життя

Наслідком постійного поспіху, браку часу (батько й мати працюють (хоч не завжди є необхідність!), нема іншої форми розваги, як тільки сидження дітей при телевізорі, брак контакту батьків з дітьми на базі культури (нема часу на розмови про книжку, на голосне читання, на відвідування з дітьми імпрези тощо), культурний рівень домашнього життя дуже занепав. А відомо з життєписів визначних українських родин — Косачів, Старицьких, Русових, Лисенків та інших, як вони дбали про домашню атмосферу. Там були розповіді, оглядання зразків мистецтва, ігри, спів, рецитації поезій, драматизація, зустрічі з довкіллям села для пізнання фолкльору, гарні святкування іменин, плекання українського мовлення та традицій релігійних святкувань.

Важливе у родинному житті — встановити правильний балянс поміж індивідуальною свободою кожного члена родини, правильним розумінням потреби цієї свободи та її доцільности. „Я дорослий і батьки нічого мені вже радити й наказувати не можуть", — чуємо з уст сучасних синів чи дочок. Зв'язок між дітьми й батьками не кінчиться з їх 18-им чи у кращому випадку 21-им роком життя. На цьому полягає спорідненя, родинні зв'язки, усвідомлення, що цей зв'язок є на ціле життя.

Але інтерпретована індивідуальна свобода кожного члена родини має часто згубні наслідки. Діти відчужуються від батьків, сходять на манівці. А нам же треба зберегти в них українську ідентичність, плекати зв'язок їх з народом на ґрунті глибокої особистої потреби. А з цієї потреби виростає й пошана до батьків, до тих людей, що поділяють національні ідеали, живуть за ними.

Дуже неґативним є погляд, що його тепер часто чуємо від молодого віку батьків, мовляв, недоцільно, коли батьки „нав'язують" дітям свої переконання. А на якій же базі формується близьке й тепле співжиття батьків з дітьми? Коли діти не переймуть наших національних ідей, то як же вони можуть стати нашою зміною? Усуспільнення дітей починається в родині. З нього виростає у дітей почуття обов'язку супроти батьків під час їх старости, пошана їх авторитету. Зі слабких взаємин батьків з дітьми дуже часто походить те лихо, що зветься свободою звичаїв і моралі. А свобода ця руйнує не тільки життя родини, але й родини самої. Виміна думок між батьками і дітьми — необхідні для успішного виховання. А теплі чуттєві взаємини між батьками й дітьми — це важливий засіб наближення до мети нашого національного ідеалу. Без теплого співжиття між членами родини не осягнемо тих вартостей характеру, які необхідні нам, щоб боротися з неґативними асиміляційними впливами. Родина без емоційного зв'язку і між батьками й дітьми наражена на занепад. У родині діти, усуспільнюючись, пізнають потреби членів родини, вчаться балянсувати свої індивідуальні потреби з цілою родиною. Коли така потреба існує, дітям буде потрібний контакт з родиною, захочуть ділитися поглядами, враженнями, будуть прислухатися до опінії про їх поведінку, подій у довкіллі, вироблятимуть правильні оцінки вартостей.

Близьке співжиття батьків з дітьми з раннього віку, ніжність матері, розумна вимоглива опіка батька, приязні взаємини між дітьми й бабунею, та дідусем, між братами й сестрами — це чинники, що міцно єднають родину. Родина, що плекає традиції свого народу, практикує християнський стиль життя, у якій батьки не занедбують своїх обов'язків (є члени парафії, організації, що платять національний податок, читають книжки й передплачують пресу), що не байдужі й ліниві, щоб працювати в громадському житті, у таких родинах є живі приклади дітям, на яких можуть виховуватися повноцінні громадяни.

Родина, члени якої дискутують на світоглядові теми, про виховання характеру, які читають, співають, грають на музичних інструментах, які відвідують драматичні вистави, концерти, яких цікавить Україна, події в ній, які читають українську пресу й люблять перебувати в родинному колі, така родина не засимілюється, а передасть свою естафету наступному поколінню.

Та особливим чинником єднання дітей і батьків є українське мовлення, плекання його в дітей. Без знання мови не можна плекати української духовости. Щоб українська родина могла стати справжнім осередком і кузнею християнського й національного виховання, у ній

(Закінчення на стор. 4)

Вісті з Українського Релігійно-Культурного Осередку у Норт Порт - Ворм Мінерал Спрінґ

Почином нашої культурно-освітньої референтури під проводом поетеси Ляриси Мурович Тимошенко відбулась ціла низка літературно-мистецьких імпрез у цьому сезоні.

Дня 13-го лютого обходила наша громада „Свято героїнь". Відкрила свято Л. Мурович Тимошенко. На вступі хор під проводом інж. П.Грабовича при фортепіяновому акомпаньяменті д-р Ярослави Грабович відспівав пісню „Зірвалась хуртовина" муз. Витвицького. Вступне слово виголосила Валя Бабич, культурно-освітня референтка. Вона зясувала долю і завдання української жінки в історії нашого народу. „Так склалося, що у лютому віддали своє цінне життя найактивніші наші жінки героїни, які йшли без вагання назустріч смерти. Українські жінки, як свідчить історія, ішли завжди поруч із чоловіками у боротьбі за українську правду і волю України. В часі найважчого занепаду у безпросвітніх буднях вона свідомо несла головну моральну відповідальність за честь свого роду, а також за гідність свого народу.

Потім старанно опрацьовану доповідь „Про наших жінок-героїнь" виголосила О.Річицька. У наступній точці програми читали вірші, присвячені нашим жінкам-героїням: П.Різник — вірш, присвячений О.Бесараб під назвою „Великомучениця" О.Грицая; Женя Семенюк — вірш О.Теліги „Засудженим"; вірш С. Ольшенко Вільхе „В річницю смерти О.Бесараб" — Н. Рурик. Слідувало читання віршів поетеси Ляриси Мурович: „Храм Таіси", присвячений О.Телізі, та вірш „Блаженні" по-мистецькому відчитав гість із Вінніпеґу інж. Володимир Северенко. Вірш „Відродження" прочитав д-р Б.Ничка. Потім хор проспівав пісню „Ой, у полі могила" М.Гайворонського.

Програму цього небуденного Свята закінчено співом українського національного гимну.

20-го лютого наша громада влаштувала „Танцювальну забаву перед запустами". Щасливим збігом обставин на цей вечір припадала річниця уродин подружжя Володимира і Павлини Різників. В імені громади Міра Повх приготовила торт і квіти для ювілятів, які були мило зворушені цією несподіванкою. Згодом присутні відспівали „Многая літа" та склали побажання здоров'я у жертвенній і відданій праці для добра і розвитку нашої соборної громади.

Дня 27-го лютого відбувся концерт співака баритона д-ра І.Рудавського, при фортепіяні д-р В.Касараба. Рясними оплесками нагороджували слухачі непересічних виконавців нашої народної лірики. Вітали виконавців сердечним словом поетеса Л.Мурович Тимошенко.

Дня 3-го березня відбувся „Літературний Вечір" авторки „Розкажу вам про Казахстан" Уляни Любович Старосольської. Вступне слово виголосив д-р Володимир Е.Голіят. Поетеса Л. Мурович перевела аналізу цього твору та, закінчуючи, звернулася до авторки твору: „ ... Ви, пані Уляно Любович, із цілою вашою родиною, є для нас одним із прикладів шляхетних і незламних українських людей, які страждали за усіх нас...".

Дня 13-го березня вшановано Академією роковини Тараса Шевченка. Хор проспівав „Заповіт" Шевченка, а Л.Мурович виголосила глибокозмістовне вступне слово про нашого Пророка. Згодом С. Кіт прочитала свій власний вірш, присвячений Шевченкові. Д-р Я.Грабович продеклямувала вірш Шевченка „За сонцем хмаронька пливе". Уривок із поеми „Безталанний" деклямувала Н.Беш.

Головну доповідь про Тараса Шевченка виголосив д-р О.Соколишин. Він, розповівши коротко про життя нашого безсмертного поета, сказав, що не диво, що українські студенти „Тарасівці" під проводом Ю.Липи, зібрані на могилі Шевченка, заприсягли вірність шевченківським ідеалам. Ніякий культурний діяч у світі не дочекався такої пошани та любови як наш Пророк. В Україні у 60-их роках ціла плеяда поетів та письменників та в останньому часі і наші дисиденти ідуть слідами шевченківських ідеалів.

Далі слідували деклямації і співи хору. Пересланий з України вірш „Прометей" О.Маринич продеклямувала Валя Бабич. Шевченка вірш „І виріс я на чужині" деклямував А.Семенюк. По-мистецьки виконав монтаж з творів Т.Шевченка гість з Канади інж. В.Севериненко. Гість із Клівленду, Огайо, баритон В.Черниш проспівав з глибоким почуттям „Думу про Полтаву", а потім із дружиною Надією — дует „Ой ти, дівчино, заручеая".

У днях 22-го та 23-го березня Культурний Центр Порт Шарлот зорганізував Міжнародний фестиваль, у якому і наша громада взяла участь. Мистецький комітет у складі Міра Повх, голова, Ольга Кобзяр та Павлина Різник, членкині, улаштував „Виставку української культури" та мистецькі виступи. Були виставлені різнорідні експонати нашого народного мистецтва. Народна ноша — численні варіянти реґіональних вишивок, різної величини ляльки у народних реґіональних строях із взуттям включно, 700-річні правдиві коралі, цінні народні тканини, які переходили з покоління в покоління; старинні ікони Пречистої Діви і святих; багато різьблених з дерева касетів, тарілок, хрести, ліски (гуцульські) тощо. Накритий великодній стіл із кошиком до свячення. Весільний коровай, килими, великодні писанки, з показом їх розмальовання. Численні відвідувачі були зачаровані багацтвом та красою експонатів. Відвідувачам роздали естетично виконані брошури з історичними інформаціями про Україну і мініятюрною мапою України. Усе це вислід зрозуміння П.Різник, як належить подавати інформації про Україну неукраїнцям.

У мистецькій частині, де модераторкою була також П.Різник, були народні танці, пісні та показ народної ноші. Диригент хору — інж П.Грабович, акомпаньював на фортепіяні д-р Я. Грабович. Танці — у виконанні нашого доросту під керівництвом Лесі Нички. Народні пісні виконав хор нашої громади. Народну ношу показували М.Бойдуй, С.Кочкуда, д-р Я.Грабович, М.Касараба та Г. Потер.

Д-р Володимир Е.Голіят

Об'єднання Українців в Америці — Головна Управа

20-ий ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ ОУА „САМОПОМІЧ"

відбудеться

в суботу, 5-го червня 1982 року в домі Українського Спортового Клюбу — Ню Йорк, 122 Друга Авеню (7-8 вул.)

з такою програмою:

9-та год. ранку — Богослуження в українських церквах св. Юра та православній Всіх Святих, 11-та вул. Схід і 3-тя Авеню.

9:30 год. — Реєстрація делеґатів.

10-та год. — Початок нарад.

Намічений порядок нарад:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Вибір Президії З'їзду.
3. Вибір Комісій: а) Номінаційної та б) Резолюційної.
4. Верифікація протоколу 19-го З'їзду Делеґатів.
5. Звідомлення Верифікаційної Комісії обраної на 19-ім З'їзді з провірки мандатів.
6. Звітування: Головної Управи, Головної Контрольної Комісії, Головного Товариського Суду та Делеґатів поодиноких Відділів.
7. Інформація про журнал „Наш Світ".
8. Запити та дискусія.
9. Уділення абсолюторії уступаючим керівним органам Об'єднання.
10. Вибір нових керівних органів Об'єднання: Головної Управи, Головної Контрольної Комісії і Головного Товариського Суду, а також Верифікаційної Комісії на черговий 2-річний період.
11. Ухвалення членської вкладки для членів Відділів та Відділів до Головної Управи і проєкту бюджету.
12. Звітування Резолюційної Комісії.
13. Закриття З'їзду.

Реєстраційна оплата від делеґата — 5.00 дол. Під час нарад перерва на перекуску.

У З'їзді беруть участь з рішаючим голосом делеґати Відділів обрані на Загальних Зборах Відділів згідно з постановами 35-ої статті статуту для Відділів.

За Головну Управу ОУА „Самопоміч":

Богдан Ластовецький, *голова* — Д-р Василь Палідвор, *секретар*

Пам'яті Леонтія Крушельницького

У понеділок, 22-го березня 1982 року, українську громаду великого Ню Йорку і околиці облетіла сумна вістка: помер мгр Леонтій Крушельницький. Покійний Льоньо, як всі його кликали, був загально люблений та всіми шанований, тому ця вістка була така болюча. Я в цей час був хворий, але і до мене дійшла ця сумна новина. Було боляче, що я, якого лучило з покійним багато в молодечих літах в Станиславові, з причини хороби не зможу віддати старшому другові останньої прислуги. Та що робити, „чоловік стріляє, а Пан Біг кулі носить". То хоч у цей спосіб попрощаю св.п. Льоня востаннє. Хай цих кілька рядків будуть грудкою станиславівської землі на його свіжу могилу.

Родина Крушельницьких перепровадилась з Чорткова до Станиславова, здається, у 1924 році разом із тепер вже покійним професором С. Никифорюком, шваґром Льоня. Льоньо вступив до сьомої, Пусьо до п'ятої, а наймолодший Юзьо до моєї третьої кляси. І так зачалось наше знайомство. Всі три Крушельницькі, обдаровані гарними голосами, скріпили гімназійний хор 16-ку. Літа минали, Льоньо після матури все ще залишився в Станиславові, бо фінансові справи не дозволили йому вступити в університет, про що він все згадував та обіцяв, що його Любко буде мати кращу молодість. Незадовго Льоньо вписався на право у Львівський університет і, як студент, включився до праці в досить сильній Студентській громаді. Та його все манив спів, тому він організував молодечий хор „Думка", хоча в Станиславові існував роками репрезентативний мішаний хор „Боян". Завдяки ініціятиві і витривалості Льоня, чоловічий хор „Думка" у Станиславові зараховувався до кращих хорів Галичини. В 1929 році я склав іспит зрілости і вписався до Студентської громади, головою якої в той час був Льоньо, а на зборах восени того року мене вибрали секретарем громади. Що за приємність було працювати з ним, тоді то я пізнав його ближче. Людина спокійна, шляхетного характеру, погідна, оптиміст, а коли брався за якесь діло, то було певно, що його виконає. Він бо не узнавав жадних перешкод. Студентську громаду поставив до послуг громаді, філії „Просвіти", „Рідній школі", Товариству охорони воєнних могил. Коли приходила неділя, бригади студентів Льоня виїжджали на села з рефератами чи на загальні збори; праця горіла, а він потирав руки з радости, що все „кляпує". Хор „Думка" міцнішав, так що його слава дійшла аж до Львова. „Комар", що писав: „Льоньо, Письо, Юзьо, як отворять бузю, пісня ллється, як з відра", відразу був розхоплений.

Л.Крушельницький завжди мав нові думки, ідеї, був рухливий, не спочивав на лаврах. Він заснував хор „ревельєрсів", який дійсно звулканізував весь край. Був це гурток трьох Крушельницьких та ще один бас, яким на переміну були Ромко Чорнобіль, Влодьо Ренер або Ґеньо Курило (які тепер в Америці).

Постійний театр Тобілевича залишив Станиславів, а щоб заповнити цю прогалину, Льоньо з теперішньою дружиною Лідою та Андруховичем заснували аматорський театр „Сфінкс", який ставив вистави, ревії тощо, і став атракцією Станиславова. Серед такого життя Льоньо закінчив студії правничого факультету та вступив на адвокатську практику до до канцелярії відомого тоді д-ра Биха. Після закінчення студій я перейшов на працю в кооперації та виїхав зі Станиславова. Здавалось, що наші шляхи розійшлися, але ні, вони знову зійшлися цим разом на першій еміґрації. Мене, як ревізора РСУК, перенесено до Люблина. І я дістав доручення перевести ревізію в кооперативному союзі в містечку Володаві. Яке ж було моє здивування, коли я там зустрінув Льоня у зовсім новім характері, як кооператора та ще і торговельного директора.

Під час війни Німеччини з большевиками, та з їхнім відступом з Галичини, св.п. Леонтій повернувся з родиною до Станиславова, але ненадовго. Німці програвали і відступали, а Галичина знову опинилась в большевицьких руках і знову наступив тим разом ще більший ісход із рідних земель...

Короткий побут в Австрії у Зальцбурґу, де родина Крушельницьких чекала кінця війни, потім виеміґрувала до Америки і поселилась у Ню Йорку. Не дивлячись на виснажливу тяжку фізичну працю, Льоньо не закладав рук. На спілку з іншими оснував співоче Товариство „Думка", якого був усім — і диригентом, і головою і співаком аж до своєї хвороби і смерти.

Св. п. Крушельницький, що сам походив зі священичої родини, був прикладним членом своєї церкви, а коли теперішній Патріярх Йосиф I на другому Ватиканському соборі підніс справу належного нам патріярхату. Покійний був першим прихильником патріяршої ідеї.

Щоб увіковічнити пам'ять Спочилого складаю 20 дол. на Патріярший Фонд.

Мгр Василь Захарчук

ПОДЯКА

У дні 29-го грудня 1981 року відійшов у Вічність

бл. п.

Проф. ПЕТРО АНДРУСІВ

мистець-маляр, Член-Основоположник журналу „Нотатки з Мистецтва".

Згідно з волею Дружини Покійного, Пані Наталії Андрусів, замість квітів на могилу, склали на журнал „Нотатки з Мистецтва" слідуючі Організації й Особи:

Емілія Андрусів Остапчук — 500 дол., Д-р Роман Мороз — 100 дол., О. М. Довбуші — 100 дол., Д-р О. і С. Андрушків — 50 дол., Д-р Р. і С. Андрушків — 50 дол., Ярослава Ґаллан — 50 дол., Василь і Лідія Киї — 50 дол., Михайло і Аліція Дмитренко — 50 дол., Василь Кичун — 50 дол., Ред. Іван Кедрин-Рудницький — 50 дол., Ярослав Курдидик — 50 дол., Д-р І. і Т. Павлічки — 50 дол., „Самопоміч" — Ню Йорк — 50 дол., Д-р Б. і Л. Сілецькі — 50 дол., Монсеньйор М. і Марія Харина — 50 дол., Х. і Б. Сеники — 50 дол., Об'єднання Мистців Українців Америки — 50 дол., С. І. Костів — 30 дол., Микола і Діоніза Ненадкевич — 30 дол., Наталія Стефанів — 30 дол., А. і Р. Бейлак — 30 дол., Соня Березовська — 30 дол., Рома і Юрій Богачевські — 25 дол., Леся Безбородько — 25 дол., 43-ій Відділ СУА — 25 дол., Юрій і Христина Гура — 25 дол., Д-р М. і Л. Войтовичі — 25 дол., Д. і Х. Кульчицькі — 25 дол., Інж. Іван і Марія Куземські — 25 дол., Кость і Надія Дидинські — 25 дол., Іван і Ольга Денисенко — 25 дол., Е. і М. Лукавські — 25 дол., М. П. Лампіки — 25 дол., Володимир і Дарія Помницькі — 25 дол., Пані О. Мариняк — 25 дол., Самопоміч — Філядельфія — 25 дол., Христина Турченюк — 25 дол., Д-р Мирон і Лідія Федорів — 25 дол., Юліян і Оля Ястремські — 25 дол., І. і У. Шмериковські — 25 дол., І. і Адріян Шмериковські — 25 дол., о. Крилошанин Т. і Софія Бариляк — 20 дол., Д-р Сергій Винарський — 20 дол., Інж. В. Кострубяк — 20 дол., Д-р Іван Куйдич — 20 дол., Інж. Дмитро Кузик — 20 дол., М. і О. Лисяки — 20 дол., С. і О. Крижанівські — 20 дол., І. Савицька — 20 дол., Стефан Салик — 20 дол., о. Іван Мак — 20 дол., Юрій Чорний — 20 дол., І. і М. Морози — 20 дол., Н. і Ю. Оранські — 15 дол., Роза Шуль — 15 дол., О. і В. Дорошенки — 10 дол., Оксана Калиновська — 10 дол., Стефанія Бернадин — 10 дол., Анастазія Жилава — 10 дол., Іван Коровицький — 10 дол., Наталія Закер — 10 дол., Іван Керницький — 10 дол., Марія Сенявська — 10 дол., Панство Угорчаки — 10 дол., Леся Щур — 10 дол., Інж. В. Сімянцев — 10 дол., Інж. Б. і С. Чаплинські — 10 дол., В. Шолдра — 10 дол., Д. Шолдра — 10 дол., Петро Капшученко — 5 дол., Н. Н. — 5 дол.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕҐІЯ

Директор УНІГУ на Міжнародній Конференції в Італії

Кеймбридж, (ФКУ).— В північній Італії, яких 100 миль на північний схід від Риму, заховалось з часів старого Риму умбрійське містечко Сполєто. У середньовіччі це була столиця спочатку лянґобардського, а згодом італійського князівства того імени.

Положене недалеко Апенінських гір це чарівне містечко принаджує туристів з усього світу. Але у другій половині квітня там приїздить звичайно біля 25 до 30 запрошених гостей. Їх господарем є Італійський Центр Студій Середньовіччя, що річно відбуває симпозіюми, на які запрошують передових вчених з усього світу. Всі кошти подорожі та побуту оплачує цей Італійський інститут.

Тема цьогорічного симпозіюму — „Західні і південні слов'яни у середньовіччі". Симпозіюм відбувся поміж 15-им та 21-им квітня. Запрошено 26 вчених із 13 країн Америка, Бельгія, Італія, Західня Німеччина, Східня Німеччина, Польща, Словакія Словінія (Югославія), Сербія (Югославія), Франція, Чехія, Швайцарія та Хорватія (Югославія).

Єдиним американським ученим, якого запросили взяти участь у симпозіюмі, був Омелян Пріцак. Він прочитав доповідь 17-го квітня на тему: „Слов'яни та авари". Дискусія над його доповіддю відбулася 18-го квітня.

Сім інших доповідачів, науковців зі Швайцарії, Східнього Берліну, Польщі, Словенії, Франції порушили у своїх доповідях такі теми: „Слов'яни в У—ХІ ст.", „Слов'янські мандрівки", „Формування держав", „Роля слов'ян в европейській історії" й інші.

Після кожної лекції, що офіційно мала тривати одну годину, була півгодинна дискусія. Усі доповіді видає Італійський Центр окремими томами.

Після конференції проф. О.Пріцак відвідав ще Рим і Неаполь, де мав читати лекції в місцевих італійських університетах, а крім того, він мав відвідати своїх римських друзів, а теж Блаженнішого Патріярха Йосифа, щоб переговорити деякі деталі запланованої міжнародної конференції, присвяченої 1000-річчю хрищення України-Руси. Блаженніший о. Йосиф передав на конто конференції суму 30,000 долярів. Конференцію влаштовував УНІГУ.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДА І ПРАДІДА

бл. п.

Володимира Череватюка

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 9-го травня 1982 р., о год. 10-ій рано в церкві св. о. Николая в Маямі, Флорида. Рівнож в церкві Всіх Святих, Схід 11-та вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

С. ЧЕРЕВАТЮК — дружина з Родиною

У ТРЕТЮ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА Й ДІДУСЯ

бл. п. мґра прав

ДЕНИСА А. НЕСТОРОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 13-го травня ц. р., о год. 9-ій рано в церкві св. Свящ. Йосафата, Воррен, Миш.

Просимо Приятелів в цей день помолитися за спокій Його душі.

Дружина — ОЛЬГА з Дітьми й Внуками

У глибокому смутку повідомляємо, що в суботу, 24-го квітня 1982 року, нагло, відійшов у Вічність наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО, КУЗЕН І ШВАҐЕР

бл. п. Інж.

ЯРОСЛАВ ВАРИВОДА

народжений 11-го серпня 1918 року.

ПОХОРОН відбувся 28-го квітня 1982 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Дітройті, на цвинтар св. Ядвиги.

У великому горю залишилися:

вдова — ІРЕНА

доньки:
УЛЯНА з мужем ДЖАНОМ
ЛІЛЯ

сестри:
ІРЕНА ДОРОЩАК з мужем СЕМЕНОМ
ОКСАНА САЛДИТ з мужем МИХАЙЛОМ

брат — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЄЮ

сестрінки:
НАДЯ І ХРИСТЯ з родинами
ЮРКО, МИРОН, ІНЯ

тета — ІРЕНА ФЕДУСЕВИЧ з родиною

кузини:
ДАДА ЯРИМОВИЧ з родиною
ЮРКО БАРЧИНСЬКИЙ з родиною
ОРКО БАРЧИНСЬКИЙ з родиною

шваґри:
ЛЮБОМИР ТЕРЛЕЦЬКИЙ з родиною
ВОЛОДИМИР ЛОПАТЯК з родиною

Ближча й дальша Родина тут і в Україні

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Дорогого і Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п. д-ра

РОМАНА КЛЮФАСА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 8-го травня 1982 року

в церкві св. Юра в Ню Йорку, о год. 7:15 ранком,

в церкві св. Володимира в Стемфорді, Конн., о год. 9-ій ранком,

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 8-ій ранком,

в Римі та в Люрді.

Просимо про ласкаву участь у відправах і про молитви за спокій Його Душі.

Засмучена РОДИНА

Управа Товариства Українських Інженерів — Ню Йорк та Головна Управа Т-ва Українських Інженерів в Америці

в глибокому смутку повідомляють всіх Членів та Громадянство, що в суботу, 1-го травня 1982 року відійшов у Вічність

бл. п.

Інж. ЮРІЙ ОГІЄНКО

довголітній член Товариства.

ПОХОРОН в середу, 5-го травня 1982 р., о год. 11-ій ранку на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленим дружині Покійного п-ні Марії, його сестрі п-ні Ларисі та братові Анатолієві і всій Родині складає сердечні і глибокі співчуття —

УПРАВА ТУІА

Співаночки



Український дитячий хор „Молода Думка" у Чикаґо.

Часто люди, які хочуть оправдати свою пасивність до громади, захищаються формулою-викрутом: сам нічого не вдієш, треба, щоб маса робила діло. Правда, маса дуже важлива в розповсюдженні ідей, але тій масі запал дають вибрані одиниці-люди, що насамперед вірять у своє діло і побожно віддаються йому.

Українська історія, чи то на політичній ниві, чи культурній, переплетена такими сильними, послідовними одиницями в минулому і сучасному, що дуже часто рятували націю від занепаду своєю відданістю. Та, на жаль, більшість імен таких відданих діячів не вписуються в історію, на яку вони в свій час більше чи менше впливали. Проте вони вічно житимуть у пам'яті тих людей, що зрозуміли душу і прагнення, оцінили їхній вклад у скарбницю культури.

Такою людиною був св.п. Богдан Бідяк, організатор і душа дитячого хору „Молода Думка" в Ню Йорку, що силою своєї любови до пісні й дітей не тільки успішно провадив „свою" „Молоду Думку", а й розсівав іскри тієї любови в серцях інших на тисячі миль.

Саме цей ентузіяст свого діла, св. п. Богдан Бідяк, зумів своїми постійними статтями про діяльність „Молодої Думки" в Ню Йорку та закликами творити подібні філії по інших містах, щоб скріпити піснею дитячі душі, бо пісня над усе породжує національну свідомість, вплинути й на нас в Чикаґо.

І так, восени 1976 року твориться філія „Молодої Думки" в Чикаґо з дітей віком від 6-ти до 12-ти років, які ніде не співали. З'являється в Чикаґо нова дитяча громадка, пісня починає вселюватися в їхні душі.

Вже в березні 1977 року дебютувала „Молода Думка" на Шевченківському святі з великим успіхом. І з того часу хор бере участь рівнобіжно з хорами дорослих Чикаґо; виступає на шкільних імпрезах, розносить українську пісню між чужинцями в одному з найбільших музеїв Америки і в американських школах ось уже п'ять років.

Щоб відзначити п'ятиліття цього єдиного загально-громадського дитячого хору на терені Чикаґо й околиць, управа „Молодої Думки" на чолі з опікуном інж. Романом Заяцем, мистецький керівник — Орися Покорна, акомпаньятор - Марта Стадник та батьківський ювілейний комітет, заплянували концерт „Співаночки" на 16-го травня ц.р. в школі Шопена.

А що в цьому хорі є діти, що належать до всіх наших молодіжних організацій, то й програма на п'ятиліття „Молодої Думки" буде переплетена гостинними виступами юних ансамблів Чикаґо й околиць: „Веселка" — Українська школа народного балету при осередку СУМ ім. Павлушкова, „Троянди" — дівочий ансамбль парафії св. Андрія, Юний ансамбль бандуристів ОДУМ-у, „Волиняночки" — тріо парафії св. Володимира, балет, ґітаристи, Українська школа балету і народно-сценічного танцю при парафії свв. Володимира і Ольги, мистецтво слова.

Коли п'ять років тому постала наша філія „Молодої Думки", то вона була вже четверта в Америці. Св. п. Богдан Бідяк живив усі філії своїм вогнем. Та, на жаль, невблаганна доля погасила той вогонь, не стало джерела, що викрешувало іскри...

Тепер „Молода Думка" лишилася тільки в Чикаґо.

Тим то ми не тільки святкуємо своє п'ятиліття, а й вшановуємо пам'ять того, хто ту іскру за тисячу миль до нас післав.

16-го травня 1982 року о год. 3-ій по полудні, в авдиторії школи Шопена об'єднайтися з нами піснею: прийдіть до нас на „Співаночки".

Галина Грушецька

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА, приготовляючись до приїзду віцепрезидента ЗСА до Пекіну, знову виступила з перестерогою на адресу Уряду З'єднаних Стейтів Америки, кажучи, що рішення президента Рональда Реґена продавати зброю і запасні частини для Тайвану, являється немов „розривною бомбою" у відносинах між Китаєм і ЗСА. Як відомо, віцепрезидент Джордж Буш, який прибуде до Пекіну в середу і буде офіційним гостем китайського уряду на протязі п'ятьох днів, являється першим високим чинником Уряду Америки від часу приходу до влади Р. Реґена, який відвідує Китай. Він свідомий того, що відносини між обидвома країнами дещо погіршились від часу нав'язання дипломатичних зносин в 1979 році, але Буш переконаний, що у переговорах йому вдасться злагіднити напруження, тим більше, що ЗСА не продають зброї Тайванові, а тільки запасні частини для колись проданої зброї.

Діяльний Ст. Пітерсбурґ

Сейнт Пітерсбурґ на вічно зеленій Флориді відомий не тільки своєю природною красою, теплом, барвистими квітчастими рослинами, але також постійною людською енерґією. Тут все щось нового появляється, так що не тільки взимку, але також літніми місяцями пульсує енерґічна струя активности. Були часи в минулому, що Флорида у літньому сезоні дрімала, наплив туристів зникав і громадське життя цілковито завмирало. Та ця інертна монотонність перемінилась на рухливе, ритмічне темпо. Ст. Пітерсбурґ прокинувся із цієї летарґічної монотонности і проявляє постійний, безперервний рух, особливо в українській громадській активності.

ЛІТНІЙ СЕЗОН

Минулорічний літній сезон не мав характеру буйности, як це буває взимку, однак, він відзначився постійною поважнішою громадською працею. В минулому літньому сезоні українські поселенці цього рухливого міста спромоглися на побудову великої розвагової залі при українській католицькій церкві Богоявлення Господнього, і цей новий здобуток дав змогу активізуватися заплянованій ширшій діяльності організованої громади.

Активні товариства, які проявляють постійну діяльність — влітку і взимку, - це Товариство св. Імени, Сестрицтво св. Ольги, Товариство Українських Емеритів, Українсько-Американський Клюб і Школа Українознавства. Крім того, функціонують також покищо менші угруповання, які успішно, хоч не часто, підбадьорюють громадське життя. Це-ініціятивна група Товариства за Патріярхат.

ЗИМОВИЙ СЕЗОН

Зимовий сезон був пересичений різними громадськими активностями. Крім розвагових програм, було кілька поважних виступів перед чужою публікою. Варто застановитися над ними. Девятдесятріччя уродин Патріярха Йосифа. Нова велика заля наповнена вщерть. Мистецька програма коротка, але цікава й змістовна. Промова про життя і творчість Патріярха, виголошена Романом Цеґельським, була знаменито приготована і,напевно, залишиться у пам'яті учасників на довгий час.

УКРАЇНСЬКА УЧАСТЬ У ПОВІТОВІЙ ВИСТАВЦІ

Дуже вдалою була повітова виставка— ярмарок, що кожного року відбувається при кінці замового сезону в Ларґо передмісті Ст. Пітерсбурґу, в днях 8-го — 13-го березня ц.р. Тільки єдина етнічна група була дозволена у цьому щорічному підприємстві в обширній залі „Арт енд Крафт". Це треба завдячити невсипущій праці і старанням Юлії Вертипорох, яка любується мистецтвом і яка присвятила багато енерґії для цієї дуже вдалої естетисної виставки .Допоміжними особами в конструкції чаруючої, традиційної української церкви і свячення пасок перед нею із церемонними мініятурними ляльками — учасниками свячень, одягнених в українських строях, з кошиками, в яких пишались маленькі паски, ковбаси й інше, були — чоловік Юлії Вертипорох, Іван, та Степан Данкай. Обидва були будівничими чарівної виставової церкви.

Ця українська виставка приваблювала найбільше учасників, які милувалися чудовим майстерним виконанням. До всяких питань публіки про Україну і інші українські звичаї Ю.Вертипорох була приготована. Інформативна література про Україну, її красу, пісні і т. п. була взірцево і приступно приготована, і її з подякою діставали учасники.

ЕМЕРИТИ ВІДВІДУЮТЬ ГРОМАДУ В НОРТ ПОРТІ

У першому дні весни цього року Товариство Українських Емеритів Ст. Пітерсбурґу, у числі 44 осіб, прибули до Норт Порту автобусом у гості з оригінально приготованою програмою. Це були нові пісні на тему дня, включно із дуетами, деклямаціями, історичними нарисами. Програма тривала дві години. Присутні, які заповнили залю прийняли виступ емеритів — в одній частині програми, — спонтанним вставанням із місць і довготривалими оплесками.

ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Дня 28-го березня відзначено річницю уродин найвизначнішого генія Кобзаря України Тараса Шевченка. Мистецька програма мала поважний характер. Хористи і деклятори вив'язалися знаменито. Йосип Лисогір у своїй промові представив світлі і понурі моменти з життя і творчости поета та його вплив на нові українські покоління у розсіянні.

Українська громада Ст. Пітерсбурґу з кожним роком росте і збільшується кількісно, а з цим зростає й поширюється активізація українського життя у Флориді.

Осип Біловус

В КАРАЇБСЬКОМУ МОРІ РОЗПОЧАЛИСЬ маневри військової фльоти ЗСА, які включають 45,000 вояків, 350 бойових літаків і 60 кораблів, включно з двома літаконосцями. Маневри фактично розпочалися ще минулого четверга, 29-го квітня, і триватимуть до неділі, 16-го травня ц.р. Адмірал Роберт П. МекКензі, головнокомандувач цих маневрів, заявив, що головною ціллю маневрів, крім бойового навчання, є показати заприязненим державам цього району і тим, які готують всякі підступи, що Америка є готова, у випадку потреби, змобілізувати ефектовну бойову силу, яка здібна буде боронити інтереси ЗСА і відбити наступи ворожих сил. МекКензі і речники Пентаґону заявили, що Совєтський Союз продовжує доставляти зброю для Куби і Нікараґуа та допомагає Кубі розбудовувати військові порти для більших військових кораблів, які в майбутньому могли б перешкоджати у мореплавстві американських кораблів.

Українська...

(*Продовження зі стор. 2*)

повинна панувати: глибока релігійність, культ батьківщини, культ рідного слова, ближнього і книжки. Отже — культ рідного слова і книжки стоїть поруч основних ідеалів людини. Бо не можна користати із скарбів рідної культури вповні без знання мови. А брак рідної культури — це стіна, що ділить нас від батьківщини. Відчуження ж від батьківщини її членів — це завмирання клітини її організму. Нема культури мови в родині, якщо її нема в щоденному вжитку, якщо діти не пов'язані з нею емоційно.

Неохоту в дітей читати українські книжки треба поборювати великим вкладом праці усіх чинників. Школи повинні дбати про високий рівень навчання, надбудови громадських організацій — про вишкіл вчителів, письменники про творчість, діячі мистецтв про різні культурні розваги для дітей. Це широка й важлива тема. Вона повинна всесторонньо насвітлити потребу творення культури — духового корму дітям і молоді.

Педагогічний конґрес

Кожний народ має свій власний виховний ідеал. Він випливає з обставин, в яких живе даний народ, з його світосприймання. духовости та конкретних виховних потреб. Духове життя нашої діяспори дуже неупорядковане. Треба нам сконфронтувати всі розбіжні погляди про мету українського виховання, засоби осягнення цієї мети, треба зосередження сил для виховної дії, треба розподілу завдань, треба й постійного і глибокого вивчання сучасної виховної ситуації, нашої проблематики.

І наше шкільництво, виховні організації, студентські, громадські організації потребують унапрямлення, проводу. Треба намітити правильні шляхи для виховного процесу та знайти й вишколити його реалізаторів — треба навчальних і виховних матеріялів, треба фондів та ентузіястів праці для молодого покоління. Це все в якійсь мірі може дати Український Педагогічний Конґрес. Підготова його — велика робота. Мабуть можливо б його відбути, чи хоч провести частинну підготову при нагоді чергового IV-го Конґресу СКВУ, який має відбутися у 1983 році. Тому треба вже тепер зрушитись усім середовищам до цієї підготови. Ініціятиву має СКВОРада СКВУ, а якщо не вона, то повинні взятись до підготови такого конґресу Шкільні ради в порозумінні з організаціями молоді, жіночими та іншими, що є у складі СКВУ.

Український Рочестер...

(*Продовження зі стор. 2*)

сил, засобів і спроможностей. Тільки з'єднанням наших духових і матеріяльних сил зможемо відіграти ту ролю еміґрації в житті нашого народу, яку вона сповнити повинна.

Делеґати рочестерської Округи пригадують і домагаються виконання ухвали попередньої 29-ої Конвенції в справі статутового оформлення структури Окружних Комітетів з точним окресленням їх прав, привілеїв, обов'язків і евентуального заступництва. Це важлива справа для організаційної ділянки і не можна її вже дальше відкладати.

Рівночасно делеґати бажають, щоб додаток до „Свободи" „Трибуна УНС" появлявся частіше з більшою і обширнішою тематикою та інформаціями організаційної ділянки. Щоб мати добрих секретарів і організаторів, — треба їх стало інформувати і відповідно вишколювати.

ТУІА перед науковою...

(*Продовження зі стор. 1*)

і Лінгард Інк., та д-р В. Васильківський, фірма Физикал і Дайнамік Інк.

Наукова конференція у Вашінґтоні, — як це пояснили відвідувачі у редакції, — розгляне різні аспекти науки і технології біжучої каденції з точки зору різних доповідачів. Інженери з Вашінґтонського Відділу ТУІА виявили досі не практиковану форму активности, бож вперше на конференцію запросили визначних доповідачів з американського Уряду, а саме: д-ра А. Ківорта — дорадника президента Реґена в справах Науки та Технології, д-ра Нормана Бейлі — директора плянування в Крайовій раді безпеки, що її очолює Вілліям Кларк, та д-р Діяни Принс — науковця-астронавта при Морській дослідній лябораторії. Доповіді виголосять також українські науковці: д-р Михайло Яримович — віцепрезидент фірми Роквелл Інтернешенел, д-р Богдан Денисик — асистент секретаря Торгівлі, д-р Юрій Ґамота — директор Інституту науки і технології при Мишиґенському університеті та д-р Ніна Строката-Караванська — науковець-мікробіолог, член Української Гельсінської Групи. З уваги на американських доповідачів та запрошених гостей з-поза українського наукового світу, крім доповіді Н. Строкатої-Караванської, яка виголосить її по-українськи, конференція відбуватиметься англійською мовою.

Метою цієї конференції, — в дальшому інформували прибулі, — притягнути на її форум молодше і тут уже народжене покоління, почерез видатних науковців із американського світу, познайомити членство ТУІА з теперішніми і майбутніми проблемами в науці і технології та поінформувати американських науковців про важливий потенціял, який вміщають в собі члени ТУІА — в зв'язку з їхнім обзнайомленням проблемами науки, які заторкають Східню Европу та Україну.

Приміщення конференції — Білий Дім — висококваліфікованість доповідачів та цікавий зміст доповідей вказують на те, що це відбудеться одна з найбільш престижевих подій в українському науковому світі. Можна сподіватися, що доцьогочасна, сповнена посвяти, енерґійна і жвава праця членів Управи цього товариства і окремих відділів завершиться успіхом.

Зацікавлені конференцією — члени ТУІА і гості — за інформаціями повинні зголоситися до 12-го травня на адресу: Ihor Vitkovitsky, 10406 Burnt Ember Dr. Silver Spring, Md., або на число телефону: (301) 439-9123.